

"A mi küldetésünk a hitelesség, az objektivitás, a helyi jólét és a közösség fejlesztése. Minden nap!"

BAKONYA-BODA-BÜKKÖSD-CSERDI-CSERKÚT-HELESFA-HETVEHELY-KŐVÁGÓSZŐLŐS-KŐVÁGÓTÖTTÖS

Friss információk a tizennegyedik Tájéoló Napon

Újabb fűrásokkal folytatódik a nyugat-mecseki nagy aktivitású hulladékok elhelyezését célzó program, kedvező döntés esetén a bővülő társulás új tagtelepülései is képviselhetik magukat a szeptember 23-ai XIV. Tájéoló Napon, Bodán. Többek közt erről is beszélt a közelgő esemény kapcsán Kovács Győző, Boda polgármestere, a NYMTIT elnöke. Mint elmondta, a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás 1996-tól kíséri figyelemmel a nagy aktivitású radioaktív hulladék-tárolóval kapcsolatos kutatásokat és rendszeresen tájékoztatja is a környék lakóit az eredményekről. Az NYMTIT huszonegy éve, hat településsel kezdte meg működését, majd Bakonya, Boda, Cserkút, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágótöttös mellé 2003-ban a kutatási terület növekedése okán – Cserdi, Helesfa, Bükkösd is bekerült a szervezetbe, melynek központja kezdettől Bodán van.

A Társulás megalakulásakor azt a célt tűzte maga elé, hogy a Paksi Atomerőmű, majd a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. kutatási tevékenységét nyomon követi, arról objektív tájékoztatást nyújt, és ehhez megfelelő eszközöket biztosít. Teszi mindezt úgy, hogy erősíti a civil társadalmi kontrollt, közreműködik a területfejlesztésben, valamint képviseli a térség lakóinak érdekeit.

– Mindenki számára fontos az emberek biztonsága, egészsége, környezete. Ezért kezdtük el idejekorán tevékenységünket, hogy ne csak a nagy aktivitású hulladékok befogadó tároló majdani építése,

illetve a működés alatt tudjuk, mi zajlik a közelünkben, de a terület alkalmasságára vonatkozó kutatásokat is megismerjük. Az érintett településeken élők hosszú évek óta folyamatosan tájékoztatjuk a kéthavonta megjelenő társulási folyóirat, a Tájkép hasábjain, video hírlevelünkön keresztül, a helyi kábeltelevíziós csatornákon, illetőleg a települési újságokon keresztül. Kiadványokból, prospektusokból és a Társulás honlapjáról (www.nymtit.hu) is informálódhat, akit érdekel a téma.

A tájékozódást évek óta segíti a Bodai Információs Park is, ahol tablók mutatják be, magyar és angol nyelven a 260 millió éves Bodai Aleurit Formációt, amely befogadó köze lehet a jövőbeni radioaktív hulladék-tárolónak, és megismerhető a vizsgálatokat végző cég, az RHK Kft. tevékenysége is. Minden tagtelepülésen információs pontok működnek a témával kapcsolatosan, valamint tájékoztató programokat is szervezünk, melyeken külön előadások formájában mutatjuk be a fiataloknak a nagy aktivitású hulladék elhelyezésével kapcsolatos kutatásokat.

Az idei Tájéoló Napról szólva a társulás elnöke elmondta: a program aktualitását az adja, hogy a néhány éve új lendülettel megindult kutatómunkával kapcsolatban, amely a nagy aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezését célozza, új fűrásokról számolhatnak be az RHK Kft. munkatársai. A Boda és Bakonya határában korábban lefolytatott két mélyfűrés és a Cserdi határában kialakított kutatóárok vizsgálati eredményeinek kiértékelése után

idén és jövőre két újabb mélyfűrés járul hozzá az agyagkő jobb megismeréséhez.

– Az RHK Kft. és a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium illetékes államtitkárságának bevonásával javában dolgozunk a Tájéoló Nap előkészítésén. A mindenki számára nyilvános szakmai napra minden érdeklődőt sok szeretettel várunk, és bízunk benne, hogy sokakat köszönthetünk majd az érintett települések lakói közül.

Az önkormányzati közösséggel kapcsolatosan Kovács Győző beszélt arról is, hogy ezekben a hetekben is folyik a társulási megállapodás módosításának előkészítése, amelyre a tagságért jelentkező új települések miatt van szükség. Ez a módosítás csak akkor lesz lehetséges, ha a társulásban tagsággal bíró önkormányzatok közösen, minősített többséggel úgy határoznak, és döntésük birtokában a társulási tanács is megszavazza az esetleges bővítést, az új tagok felvételét.

A tartalomból:

Ismét terepi munka folyik Boda környékén	2. o.
Radioaktív hulladék a nagyvilágban	3. o.
Bemutatkozik Paks II.	4. o.
A „szőlősi” alkotótábor képei huszonegyedszer	5. o.
Múltidézés a 67. bányásznapon	6. o.
2016-os Tájéoló Nap képekben	7. o.
Tájéoló Napi meghívó	8. o.

Ismét terepi munka folyik Boda környékén

Újra fúrótoronnyal találkozhatnak a Nyugat-Mecsekben a Bakonya és Boda térségében barangolók, illetve a „régi hatoson” autózók, ugyanis a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. 2014-ben újraindított kutatási tevékenységét ismét fúrás létesítésével folytatja tovább. Hogy milyen feladatokat végeztek el a szakemberek az elmúlt évtizedekben és mi a célja a jelenlegi vizsgálatoknak, ennek összességére vállalkozott ez az írás.

Széleskörű a nemzetközi egyetértés abban, hogy a kiégett fűtőelemeket és a nagy aktivitású radioaktív hulladékot olyan mélységi-geológiai tárolóban kell véglegesen és biztonságosan elhelyezni, amelyet egy megfelelő adottságokkal rendelkező kőzetben alakítottak ki. Egy ilyen, minden kétséget kizáróan alkalmas helyszín kiválasztása több évtizednyi kutatómunkával jár. Ezt mutatja a finnek példája is, akik a világon elsőként kezdték meg egy ilyen típusú tároló építési munkálatait, 2016 decemberében. Nekik 33 évre volt szükségük, hogy minden körülményt megvizsgálva találjanak alkalmas területet mélységi-geológiai létesítményük számára, de az üzembe helyezés – a tervek szerint – majd csak 2023-ban kezdődik meg.

Jóllehet Magyarországon is indult ilyen irányú kutatás már a kilencvenes évek elején, egy, a mecseki uránbányából nyitott vágatban, a bányászati tevékenység megszűnésével, 1998 után, a további felszín alatti vizsgálatok lehetősége is lezárult. Ám az addigi adatok, ismeretek szerint nem volt olyan kizáró ok, amely megkérdőjelezte volna a vizsgált Bodai Agyagkő Formáció (BAF) alkalmasságát egy nagy aktivitású hulladékok számára létesítendő tároló megépítésére. A pár évvel később, már az RHK Kft. gondozásában elvégzett pásztázó kutatás, mely az egész országra kiterjedt, ugyancsak ezt a földtani képződményt találta a legígéretesebb befogadó kőzetnek.

Következő lépésként az RHK Kft. több fázisú, felszíni, majd felszín alatti földtani kutatást irányzott elő, a hulladék elhelyezésére alkalmas kőzettest megismerésére a Nyugat-Mecsekben.

A kutatáshoz szükséges megfigyelőrendszerek kiépítése a kétezres évek elején kezdődött meg. Ezek a berendezések a mai napig működnek, és folyamatos monitorozást tesznek lehetővé.

Ugyanakkor fúrásos kutatás, a BAF kutatás I. felszíni fázisának 1. szakasza, csak 2004-ben folyt. Ezt követően az RHK Kft. 2012-ben a földtani kutatás 2. szakaszát készítette elő, amely a 2014 és 2018 között elvégzendő feladatokat jelölte ki. A cél a BAF általános helyszínminősítése, a biztonsági értékelés számára szükséges földtani adatok és információk megszerzése, a bizonytalanságok csökkentése volt. A Nyugat-Mecsekben újraindult földtani kutatások során két mélyfúrás létesült, 474 és 913 méter mélységgel. A terepi munkák része volt még földtani, vízföldtani és geomorfológiai térképezés (terepi észlelések, vízhozam-mérési kampány, vízmintavételek, laboratóriumi vízvizsgálatok), valamint a kutatási megfigyelőrendszer üzemeltetése.

2015 ősztől 2016 tavaszáig a Cserdi szőlőhegy völgyében létesült egy 700 méter hosszú, átlagosan 3,5 méter széles, 2-6 méter mély kutatóárok, abból a célból, hogy a „fiatal” (pár ezer éves) tektonikai mozgásokról információt adjon.

A mindeddig összegyűjtött adatokból a szakemberek továbbra is arra következtetnek, hogy az agyagkő egy igen jó vízzáró képességű kőzet, amely az elmúlt évezredekben kellő stabilitást mutatott.

Ez év márciusának végén, Bakonya térségében, újabb kutatófúrást indított a Társaság, a korábbi 474 méter mélységű fúrás maximum 1300 méteres mélységű párját. Az előkészítő munkák után a szakemberek kialakították és palástcementezték a 15 m-es acél iránycsövet. Ezután a következett a fúrólyuk lementése 460 m-ig, 30 cm átmérőjű görgős fúróval. Ebből a mélységből indult a magfúrás.

A kutatás végső célja, hogy minden kétséget kizáróan bizonyítsa: a Bodai Agyagkő Formáció alkalmas képződmény-e a nagy aktivitású radioaktív hulladék és a kiégett fűtőelemek számára építendő mélygeológiai tároló befogadására. Pozitív eredmény esetén a tervek szerint a jövőben létesül egy föld alatti kutatóbázis, a további vizsgálatok elvégzésére. Ha ezen vizsgálatok is a BAF-ban létesítendő tároló biztonságosságát támasztják alá, valamint megfelelő lesz a társadalmi elfogadottság is, a tervek szerint a 2060-as évek közepére készülhet el a tároló, és kezdődhet a

hulladéksomagok végleges elhelyezése.

–A Boda határában mélyített fúrás jelenleg úgy 790-800 méternél tart, a szakemberek feladata, hogy megtalálják az agyagkő réteget, és értékelhető információt szerezzenek a felhozott mintákból. A munka illeszkedik a kutatások idősorrendjébe, egyben megalapozza az új engedélyezési eljárás előkészítését is. Az új kutatási engedélyt – az általunk előkészített és beadott programterv alapján – az Országos Atomenergia Hivatal adja ki, ez a következő lépés a szakmai munkában – mondta el a kutatásokról és a hozzájuk kapcsolódó adminisztrációról dr. Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója. Hozzátette, hogy a Tájékoztató Napon, a nyilvános szakmai fórumon minderről részletesen beszámolnak a tanácskozási résztvevőknek. Egyben arra hívta fel a figyelmet, hogy az ott elhangzó előadásokat első sorban a helybelieknek szánják. Mint mondta, bízik benne, hogy sokan ott lesznek majd a környékiek közül a nyílt napon, ahol közérthető nyelven kaphatnak tájékoztatást a térségben zajló kutatómunkáról, a radioaktív hulladék elhelyezését célzó programról.

– Célunk az, hogy a korábbi és a jelenlegi kutatásokkal megszerzett ismereteink alapján a legbiztonságosabb helyet és megoldást találjuk a nagy aktivitású radioaktív hulladék végleges elhelyezésére.

Radioaktív hulladék a nagyvilágban

Az atomenergiáról, illetve a radioaktív hulladékról szólva néhány tény fontos szem előtt tartanunk.

Tudnunk kell, hogy a tudomány jelen állása szerint a világ növekvő energiaigényének kielégítéséhez még hosszú ideig szükség lesz atomerőművekre. Ugyanakkor az ezen létesítményekben keletkező hulladékokról erre feljogosított, szakavatott szervezetek gondoskodnak, szigorú hatósági felügyelet mellett. (Magyarországon ez a cég a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. – az RHK Kft.). A szervezetek a radioaktív hulladékokról pontos nyilvántartást vezetnek, és azokat biztonságos körülmények között tárolják.

Az Európai Unió minden tagállamában keletkeznek radioaktív hulladékok. A kis és közepes aktivitásúak végleges elhelyezését már szinte mindenütt megoldották. (Nálunk Bataapátiban, a Nemzeti Radioaktív Hulladék-tároló nemzeti közileg is elismert létesítménye szolgál erre a célra).

Huszonegy európai országban (köztük Magyarországon) az atomerőművi kiégett üzemanyag-kazetták kezelését és biztonságos átmeneti tárolását is végzik. Finnországban, Franciaországban, valamint Svédországban már a nagy aktivitású radioaktív hulladék végleges elhelyezésére is kijelölték a mélységi geológiai tároló helyszínét. Ezeket a felszín alatt 450-1000 méter mélységben épülő létesítményeket várhatóan 2022 és 2030 között helyezik majd üzembe.

Szinte minden nukleáris iparral rendelkező ország foglalkozik azzal, hogy nagy aktivitású hulladékainak egy mélységi geológiai formációban találjon végleges helyet, és jó néhányban kutatják azokat a lehetőségeket is, amelyekkel csökkenthető ezeknek az anyagoknak a mennyisége, veszélyessége.

Mai tudásunk szerint nincs olyan technológia, amely teljes mértékben kiválthatná a mélységi geológiai tárolókat a kiégett fűtőelemek feldolgozási termékeinek végleges elhelyezésére. Ráadásul mindenképpen gondoskodni kell az atomerőművek leszerelésekor keletkező nagy aktivitású, illetve a hosszú élettartamú radioaktív hulladékok hosszú távú, biztonságos elzárásáról és elszigeteléséről a környezettől.

Olkiluoto Nuclear Power Plant forrás: internet

A mélységi geológiai tárolók befogadó kőzetének több típusát vizsgálták. A 60-as években elsőként a kőszó jött szóba, azóta az agyagot, a gránitot és a vulkáni kőzeteket is kutatják. Svédország a gránitban való elhelyezés koncepcióját dolgozta ki, a műszaki gátak egész rendszerével. (Nálunk a bodai agyagkő formációt vizsgálják a szakemberek a Nyugat-Mecsekben).

A geológiai elhelyezés alkalmazhatóságát és megbízhatóságát a nemzetközi atomenergetikai szervezetek is igazolták, és a kezdetektől rendszeresen értékelik az ezzel kapcsolatos kutatások eredményeit, külön figyelmet szentelve a hatósági szabályozással kapcsolatos kérdéseknek.

A nagy aktivitású radioaktív hulladék-tárolók létesítése jóval hosszabb időt vesz igénybe, mint a kis és közepes aktivitásúaknak szánt létesítményeké, hiszen lényegesen hosszabb időre – több százezer évre – kell a biztonságos elszigetelést megoldaniuk. Ebben a folyamatban minden egyes kutatási fázis akár több évtizedig is eltarthat, lehetőséget biztosítva a társadalmi vitára, a szigorú hatósági ellenőrzésre. A lépésről lépésre haladó folyamat során a kiválasztott területen – és annak környékén – végzett vizsgálatokból összegyűjtött információk szükségesek ahhoz, hogy jobban megértsék, és egyre pontosabban feltérképezzék a majdani tárolót befogadó geológiai szerkezeteket. Csak amikor minden előírt feltétel teljesült, akkor lépnek tovább a programban. Amíg a mélységi geológiai létesítmény el nem készül, az átmeneti tárolók nyújtanak biztonságos elhelyezést a kiégett kazeták számára.

Jelentősebb nagy aktivitású tároló programok Európában

Finnországban az Olkiluoto telephelyen 2022-re tervezik 450 méteres mélységben, gránitos kőzetben a nagy aktivitású radioaktív hulladékok tárolójának megnyitását, amely 90 éven át üzemel majd.

Svédország szintén gránitos kőzetben, 2030-ban szeretné megkezdeni a mélységi geológiai tároló működtetését.

Franciaországban agyagos kőzetrétegben tervezik a létesítményt a kiégett fűtőelemeknek és a nagy aktivitású radioaktív hulladékoknak, amely várhatóan 2025-re lép üzembe, és egészen 2125-ig működik majd.

Svájcban is agyagos kőzeteket kutatnak. Jelenleg az ország északi részén folyik a telephely-kiválasztási program. A nagy aktivitású hulladékok tárolója a tervek szerint 2060 körül kezd üzemelni.

Nagy-Britanniában 2040-ben, **Spanyolországban** pedig 2069-ben tervezik a nagy aktivitású radioaktív hulladékok tárolójának megnyitását.

Csehországban várhatóan 2018-ban jelölik ki a nagy aktivitású radioaktív hulladék végleges elhelyezésére szolgáló létesítmény helyét, a tároló megnyitását pedig a 2060-as évek közepére datálják.

Magyarországon, amennyiben a kutatási program eredménye és minden más feltétel lehetővé teszi, 2064-ben kezdheti meg működését a kiégett fűtőelemek végleges tárolója a Nyugat-Mecsekben, agyagkő formációban.

Nyugat-mecseki „turnéra” érkezik a Paks II. mozgó kiállítása

Miért van szükség új atomerőműre Pakson? Mennyire lesznek biztonságosak az új blokkok? Miként járulnak hozzá a klímavédelemhez? Többek közt ezeket a kérdéseket is megválaszolja a Paks II. tájékoztató járműve, amely őszi körútján a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás településeire is ellátogat.

A mozgó kiállításon az érdeklődők interaktív táblákon ismerkedhetnek meg az atomenergiával, a Pakson üzemelő négy, illetve a tervezett két új blokk legfontosabb jellemzőivel. Tájékozódhatnak a beruházás jelentőségéről, gazdasági és környezeti hatásairól, szerepéről. Emellett kisfilmek segítségével megismerhetik például a 3+ generációs VVER-1200-as blokk-típust, amilyen nálunk is épül, és virtuális sétát tehetnek egy, a Paksra tervezetthez hasonló atomerőműben. A látogatók felmérhetik a témában szerzett tudásukat is, azok pedig, akik a tesztet helyesen töltik ki, ajándékot kapnak.

A Paks II. interaktív mozgó kiállítása 2017. szeptember folyamán tekinthető meg, egyénileg és csoportosan a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás településein.

A Paks II. interaktív mozgó kiállítása az NYMTIT tagtelepülésein tekinthető meg egyénileg és csoportosan: 2017. szeptember 8-án Bodán, 2017. szeptember 11-én Cserkúton, 2017. szeptember 12-én Kővágószőlősen, 2017. szeptember 13-án Kővágótöttősen, 2017. szeptember 14-én Bakonyán, 2017. szeptember 15-én Hetvehelyen, 2017. szeptember 18-án Bükkösdön, 2017. szeptember 19-én Helesfán, 2017. szeptember 20-án Cserdiben.

Gondolta volna?

Nem egészen tizenöt éven belül több elavult erőművet kell leállítani Magyarországon. Ez körülbelül 5000 megawatt kieső villamos energiát jelent. Ennek közel felét pótolja majd az épülő két új atomerőművi blokk Pakson, amelyeknek teljesítménye összesen 2400 megawatt lesz. Látható tehát: nem az a kérdés, hogy szükség van-e Paks II. beruházásra, hanem az, hogy milyen további erőműveket épít az ország a hiányzó energiamennyiség előállításához.

Az új paksi blokkok a jelenleg elérhető legbiztonságosabb, úgynevezett 3+ generációs technológiát képviselik. Passzív és aktív biztonsági rendszerei együtt a legmodernebb elvárásoknak is megfelelnek, a reaktort körülvevő, kettős falú konténment pedig akár egy repülőgép becsapódásának is ellenáll.

Az ENSZ 21. klímacsúcsán mintegy kétszáz ország kötelezte el magát az éghajlatváltozás megelőzése és az emberi civilizáció védelme iránt. A történelmi jelentőségű 2016-os párizsi megállapodás aláírói, köztük Magyarország, ígéretet tettek többek között a fosszilis energiahordozók kivezetésére és a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére. Az atomerőművek segítenek ebben, hiszen működésük során nem bocsátanak ki szén-dioxidot vagy más üvegházhatású gázt.

A „szőlősi” alkotótábor képei huszonegyedszer

Valahogy így képzelünk el egy igazi kiállítás-megnyitót: sok ember, gazdag és sokszínű tárlat, mosolygó arcok, bensőséges hangulat, mélyreható megnyitó beszéd. Pedig ezek az események általában akár egy nagyvárosban, akár kis falvakban, nem a fenti módon zajlanak: rövid, nem túl sokat mondó beszéd, zavartan mosolygó művész, kevés érdeklődő – az alkotások színvonalától függetlenül. Ám Kővágószőlősen egy kicsit más a helyzet, mert a beszédek igyekeznek szívhez szólóak és személyesek lenni, általában kis műsor is kíséri az eseményt, és legtöbbször, mint például most is, nincsenek kevesen.

A huszonegyedik „szőlősi” alkotótábor anyagát idén is kiállította a Medgyessy Ferenc Művészeti Műhely. A megnyitón Sándor Tibor polgármestert hallhatták az egybegyűlteket, aki arról elmélkedett, hogy az ember életében sok dolgot tapasztal, évről évre bölcsőbb és tisztánlátóbb lesz. Ennek jelei mindenkinél könnyen észrevehetőek, de egy művész munkásságában nyomon követni, ahogy az évek telnek, felemelő, elképesztő és lenyűgöző. (A mostani kiállítás szereplői közül többeknek a művei már hosszú idő óta szerepelnek itt.)

Talán saját magamból kiindulva kije-

lenthetem, hogy az idő múlásával nem a megszerzett tudásra vagyunk büszkéek, hanem a világ általunk még fel nem fedezett dolgaira vagyunk mérhetetlenül kíváncsiak. Ezt látom a mostani képeken is.

Stirling Zsolt, a művészeti műhely szakmai vezetője, egyben a tárlat szervezője arról beszélt, hogy a kiállítás sokszínűsége a földrajzi sokszínűségnek is lenyomata.

„A művek az alkotó sajátos látásmódja mellett őrzik környezetük jellegzetességeit, szokásait, mindennapjait is. A tárlatnak köszönhetően jobban megismerhetjük egymást, és persze az alkotásokban ki-kí saját hagyományaira, ezáltal saját magára is ráismerhet. Ha pedig együtt teszünk, dolgozunk kulturális kincseinkért, a társadalom is jobban fogja tisztelni és becsülni azokat.”

A kiállított alkotásokat a művészeti műhely, a hagyományoknak megfelelően, a Zsongorkó Baráti Körnek ajándékozza, amely a tábor megrendezését évről évre lehetővé teszi.

Szent Sára, a titokzatos fekete asszony mítosza

Wágner Antal polgármester

A hetvehelyi roma skanzen szomszédságában augusztusban avatták fel Kali Sara fából készült szobrát. Hogy ki is volt ő, cigány-e, fekete-afrikai vagy egyiptomi származású, máig sem tisztázott, csak annyi bizonyos, hogy Kali Sara, magyarul Fekete Sára vagy Szent Sára a romák védőszentje.

Hivatalosan ugyan nem avatták sem szentté, sem boldoggá,

Kali Sara fából készült szobra

de a cigányok közti tiszteletének mégis nagy kultusza alakult ki, amit a Vatikán is engedélyez – ezt hangsúlyozta szoboravató beszédében dr. Kosztics István, a Cigány Kulturális Köz-

Az avatás utáni pillanatok

KI VOLT VALÓJÁBAN SÁRA?

„Hogy kiféle nő volt, nem tudni, cigány-e, fekete-afrikai vagy egyiptomi származású, máig sem tisztázott, mint ahogyan az sem, miként került erre az isten háta mögötti helyre. Talán egy bárka vetette partra Camargue-nál, a menekülő Mária Magdolnával és Jézus nagynénjével, talán ő maga várta a szentek érkezését – egyik sem lehet bizonyosság, csak az, hogy Szent Sára, a szentek szolgálója, sötét bőrű asszony volt, és a cigányok védőszentjükként tisztelik. Noha az egy-

művelődési Egyesület elnöke. Grunda Jánosné, a hetvehelyi Roma önkormányzat elnöke, arról beszélt, miszerint a helyi és a környékbeli cigány emberek számára így most lett egy hely, ahol roma szokás szerint gyakorolhatják vallásukat. Mint mondta, elképzeléseik szerint május 24-én tartják majd ünnepüket minden évben a szobornál.

Wágner Antal, Hetvehely polgármestere, köszöntőjében kiemelte: közel 70 éve, hogy roma származású emberek érkeztek a településre, akik az erdőszétnél, a bányákban vállaltak munkát, és beilleszkedtek a település életébe.

ház sohasem kanonizálta őt*, már évszázadok óta minden év május 24-én és 25-én vándorcigányok ezrei zárandokolnak el Saintes-Maries-de-la-Mer-be, hogy leróják tiszteletüket félhivatalos szentjük előtt. (...)

Szent Sára titokzatos legendája övezi azt az elhagyatott kis falucskát Franciaország déli csücskében, amelyet magyarul 'A Tenger Szent Máriáinak' hívnak. Európában – a provençe-i hagyomány szerint – itt ringott a kereszténység bölcsője. Két évezreddel korábban egy titokzatos, árboc és evezők nélküli bárkát sodort partra a tenger.” Forrás:Wikipedia

Múltidézés a 67. Bányásznapon

Munkájukra és múltjukra büszkék lehetnek a bányászok, de már huszonhárom éve sem jelenük, sem jövőjük nincs a Mecsekben. Mégis, szeptember első vasárnapja immár hatvanhetedik éve a magyar bányászok napja. Most ismét együtt emlékeztek és tekintettek vissza a megtett útra.

A bányászok munkája sokat jelentett az elmúlt évszázadokban a megyeszékhelynek, biztos és jó megélhetést sok embernek, számos családnak. Manapság idősek, fiatalok, iskolások és aggastyánok dolgoznak azon, hogy ne vesszenek el a pécsi és Pécs környéki, több mint kétszáz esztendő bányászati emlékei. Szeptember első hetében versekkel, mazsorett bemutatóval tisztelegtek a hagyományörző pécsiek, és a mecseki bányásztelepülések a múlt előtt. A föld alatt most már magukra hagyott vágatok szunnyadnak éji sötétségben. Nem veri fel többé csendjüket a csillék futása, a csákányok kopogása, a maróhengerek zöreje.

A bányásznapi az emlékezés és köszönet napja, olyan ünnep, amely lehetőséget ad a bányászkollektívának arra, hogy visszatekintsen múltjára, gondolatban végigjárja a megtett utat, felidézve a legfontosabb állomásokat, és megemlékezzen azokról, akiknek a kollektíva életében, a szakmai kultúrában, a bányáiparban, valamint a szakszervezetben kiemelkedő szerepe volt. Nemcsak azokra emlékeznek, akik nagy tetteket hajtottak végre, hanem azokra is, akik csak egyszerűen, és csendesen tették a dolgukat, nap mint nap leszálltak a bányába, és felvették a harcot a természet erőivel, sokszor kockáztatva vagy éppen odaadva életüket.

Másfél évtizeddel ezelőtt a bányásznapi valódi ünnep volt, amikor az emelkedett hangulat mellett a vidámság volt a jellemző, hiszen akkor Pécs környékén nagy rangja és becsülete volt a bányászatnak, a mecseki bányászok szaktudásának, odaadásának. Azóta minden évben inkább a már-már beletörődött, egykori „szakik” jönnek össze emlékezni. De a szakma iránti elkötelezettség, a bánya szeretete és az iránta érzett hűség ma elszántabb, mint valaha.

Életük során számtalanszor meg kellett küzdeniük a természet erőivel, dacoltak a mostoha körülményekkel, a föld kegyetlen keménységével, a lappangó bányatüzekkel, vízbetörésekkel, a sújtóléggel, a metánnal. Mindezt azért, hogy a föld felett jobb legyen az élet. Méltósággal, emelt fővel kimondható, hogy a mecseki bányászok teljesítették a magyar iparfejlődésben betöltött küldetésüket, büszkék lehetnek múltjukra. Rengeteget lehetett tanulni tőlük, például azt, milyen fontos az összefogás,

hiszen a föld alatt egymás nélkül semmire sem mentek volna. Ők mindig csapatban dolgoztak, becsülték a közös munkát és egymást. Akik a bányában évtizedeket lehúztak egy csapatban, megtanulták, mit jelent egymásra figyelni, egymást segíteni és nemcsak a munkahelyen, hanem az élet többi területén is. Az embert próbáló nehéz bányászati munka összetartó kollektívákat kovácsolt, barátságokat szőtt. Itt mindenki mindenkiért dolgozott.

Közel két évtizede, hogy bánya nélküli bányásznapi ünnepelnek a Nyugat-Mecsekben. Ám az egykori bányászok arcára most is rá van „vésve” az elkötelezettség, a szakma iránti hűség. Mert bányásznak lenni nemcsak szakma, kenyérkereseti lehetőség volt.

A mecseki bányászat már véglegesen a múlté. Ám a hagyományok őrzése a bányák megszűnése óta talán napjainkban elszántabb, mint valaha, mert amíg emlékezünk, addig él a bányászat, és beszélnek róla a megőrzött tárgyi emlékek is. A települések példaértékűen őrzik a bányászat emlékét, és generációkról generációkra örökíti azt mondókák, versek, novellák, anekdoták formájában is. A bányász számára fontos a hagyomány ápolása, ugyanis az eszével felfogja, hogy a bánya bezárt, nincs többé, de a szívében új bányát nyit, ahol tovább dobog a műszak!

Ezek a gondolatok Kukai András köszöntőjében hangzottak el Kővágótöttösön, ahol első alkalommal rendeztek megemlékezést.

Szent Borbála vigyázó tekintete őrökdi felettünk, hogy még véletlenül se felejtjük el ígértünket!

A tavalyi Tájéoló Nap képekben

XIV. Tájéoló Nap

MEGHÍVÓ

TÁJOLÓ NAPRA

Tisztelettel meghívjuk Önt a XIV. Tájéoló Nap színes programjaira és a tudományos tanácskozására.

Időpont: 2017. szeptember 23.

Helyszín: Boda

Kérjük részvételi szándékát jelezze a:

polgarmester@bodakozseg.hu e-mail címen

2017. szeptember 18-ig.

- ♦ **08:00 Horgásztó, Boda Horgászverseny** az NYMTIT települések csapatai számára.
- ♦ **09:00 Sajtótájékoztató**
- ♦ **09:30-09:50 Kovács Győző megnyitója és az NYMTIT elmúlt évének beszámolója**
- ♦ **09:50-10:10 Dr. Kereki Ferenc köszöntő**
- ♦ **10:10-10:40 Dr. Ormai Péter - Nemzetközi kitekintés: Mi változott az elmúlt 10 évben a nukleáris hulladék-elhelyezés területén?**
- ♦ **10:40-11:10 Molnár Péter - Kavicsos-e az agyagkő?**
- ♦ **11:10-11:40 Kovács Pál - Nemzeti energiastratégia végrehajtásának aktuális kérdései**
- ♦ **11:40-11:50 Kérdések-válaszok**
- ♦ **11:50-12:00 Közérdekű információk**
- ♦ **12:00-12:20 Szünet**
- ♦ **12:20 Ebéd**

Mindenkit szeretettel várunk!

Kovács Győző

NYMTIT elnöke

Dr. Kereki Ferenc

**RHK Kft. ügyvezető
igazgatója**

**Radioaktiv Hulladékokat Kezelő
Közhasznú Nonprofit Kft.**

TÁRSULÁSI LAP

Kiadja az NYMTIT, 7672 Boda, Petőfi Sándor u. 28.

Felelős kiadó: az NYMTIT

Szerkeszti a szerkesztő bizottság:

Kaszás Endre, Rónai Tibor, Perjés Krisztina

Nyomás: DUPLEX-ROTA Pécs, Északmegyer dűlő 4.

